

Inspraakreactie Stichting Milieuzorg Zeist e.o. inzake 'Zienswijze gemeente Zeist m.b.t. POVI/Interim-POVER (inclusief ook een 'Plan-MER')

Geachte raadsleden, wethouder, overige digitaal aanwezig,

1. Thans is in de Ronde Tafel de zienswijze van de gemeente Zeist op de 'POVI/Interim-POVER' aan de orde. In haar reactie baseert de gemeente zich dan in belangrijke mate op de door de gemeenteraad recentelijk nog vastgestelde 'Propositie';
2. Gaarne maakt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. van de geboden gelegenheid gebruik een reactie op de: 'Zienswijze gemeente Zeist op de POVI/Interim-POVER' te geven. Eerst zal nog kort worden stilgestaan bij planproces POVI/Interim-POVER, waarna op zienswijze van de gemeente Zeist een inhoudelijke reactie zal worden gegeven;

Planproces

3. In het kader van de POVI/POVER is vanaf 2017 door de Provincie Utrecht een uitgebreid en ook interactief traject gevolgd, teneinde tot de: 'Ontwerp-POVI/POVER' te komen zoals deze thans vanaf 22 september tot en met 02 november voor het indienen van zienswijzen ter inzage is gelegd, inclusief ook een: 'Plan-MER';
4. Zo is dus eerst in 2017 door de Staten de: 'Startnotitie POVI/POVER' vastgesteld, waarna op basis van brede participatie vanuit de bevolking de toekomstvisie: 'Horizon Utrecht 2050 (Provincie Utrecht, 2018)' is op(- en vast)gesteld, dat inclusief een onder de bevolking gehouden enquête. Vervolgens is op basis van de uitgangspunten uit de visie: 'Horizon Utrecht 2050' de: 'Koers – Koersen op kwaliteit (Provincie Utrecht, 2018)' op(- en vast)gesteld, die dan uiteindelijk de basis heeft gevormd voor de: 'Concept-Voorontwerp-Omgevingsvisie en –verordening'. Een beperkte groep 'stakeholders' waaronder dus de gemeenten en ook de Stichting Milieuzorg Zeist e.o., dat ook gezien haar betrokkenheid vanaf het begin van het gehele proces dat is gevolgd, zijn vervolgens in de gelegenheid gesteld daar een inspraakreactie op te geven. Van die gelegenheid is dus ook door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. gebruikt gemaakt, net als dus diverse gemeenten in de Regio, inclusief ook Zeist. In de 'Reactienota' is dan door het College van GS aangegeven hoe gegeven inspraakreacties uiteindelijk in het thans ter inzage gelegde 'Ontwerp-Omgevingsvisie en –Verordening' zijn verwerkt;
5. Na de vaststelling in maart 2020 heeft de Provincie Utrecht nog wel besloten tot een zogenaamde: 'Interim-Verordening' te komen, aangezien door de Minister van Binnenlandse Zaken is besloten de: 'Omgevingswet' pas per 1 januari 2022 in te voeren, dus meerdere jaren later dan aanvankelijk de bedoeling was. Dus is in tegenstelling tot wat eerder de bedoeling was in die zin dus niet de 'POVER', maar de 'Interim-POVER' ter inzage is gelegd, waarbij nog wel om de verschillen te duiden een 'Verschillen-tabel' ter beschikking is gesteld;
6. Dan is door de provincie Utrecht (lees: PS) eind 2019 ook een: 'Afwegingskader uitbreidingslocaties voor wonen' vastgesteld, met dus de mogelijkheid voor gemeenten om nabij de kernen, dus buiten wat dan als het 'Stedelijk gebied' (voorheen de 'rode contour') wordt aangeduid, maximaal 50 woningen te bouwen te bouwen, zij het dus wel onder een aantal voorwaarden;
7. Eveneens is op 30 september 2020 door PS het 'Kader regionale programmering' vastgesteld, dat aangezien in voorliggende 'POVI/POVER' dus aan 'Regionale programmering' een belangrijke betekenis wordt toegekend;
8. Vrijwel parallel aan het proces van de: 'POVI/POVER' is dan een: 'Plan-MER' opgesteld, dat mede aan de hand van een door de Staten vastgestelde: 'Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) Omgevingsvisie en – verordening Provincie Utrecht';
9. Behalve op provinciaal niveau, lopen er ook op andere overheidsniveaus diverse processen in het kader van de: 'Omgevingswet'. Zo is recent door de Minister van BZ de

NOVI ter behandeling naar de 2^e Kamer gestuurd, evenals beschikken vele gemeenten inmiddels over een: 'GOVI' of is deze in voorbereiding, zoals in de gemeente Zeist (kennelijk) het voornemen is;

10. En alhoewel daar dan geen formeel wettelijk kader voor is, loopt binnen de Regio Utrecht (en overigens ook binnen de Regio Amersfoort en ook Food-Valley) een vergelijkbaar proces, zij het binnen elke Regio toch weer anders. Binnen de Regio Utrecht, waar Zeist dan deel vanuit maakt, loopt dan thans na het vaststellen van de: 'REK' en recentelijk ook de: 'Contour REP', althans door de gemeenteraad van Zeist, het proces om op regionaal niveau tot een 'Perspectief' te komen. Als zodanig is binnen dat regionale kader door de gemeente Zeist dan recentelijk de zogenaamde: 'Propositie' vastgesteld, waaraan ook in de: 'Zienswijze gemeente Zeist POVI/POVER' volop de aandacht wordt gegeven,. In die 'Propositie' wordt dan door Zeist haar positie t.a.v. de Regio aangegeven en nu dus ook die t.a.v. de 'POVI/POVER';
11. Eveneens lopen er in het kader van de energietransitie nog het processen van (diverse) RES-sen, waarbij Zeist eveneens participeert in de: 'RES Regio Utrecht'. In die zin heeft Zeist dus inmiddels niet alleen met die RES ingestemd, dus met het daarin voorgestelde bod (van 1.8 Twh), maar heeft zij inmiddels ook in het kader van haar eigen 'Routekaart' op basis van het: 'Rv Duurzame opwek energie' aangegeven hoe zij tot 2030 aan de in de Routekaart aangegeven opgave van het opwekken van 33% duurzame energie wil gaan voldoen;
12. Thans ligt dus de: 'Zienswijze gemeente Zeist POVI/POVER' in de RT ter bespreking voor;

Inhoudelijke reactie

13. Zoals ook hiervoor onder het hoofdje: 'Planproces' reeds aangegeven, wordt de door de gemeenteraad recent vastgestelde 'Propositie' dus als een belangrijkste basis gebruikt teneinde de zienswijze vanuit de gemeente op de: 'POVI/POVER' nader vorm te geven;
14. Net als met de: 'Concept-Voorontwerp-Omgevingsvisie en –verordening' het geval was zal de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. ook zelf nog met een zienswijze op de: 'POVI/POVER' komen. Deze zal uiteraard in lijn zijn met haar eerdere inspraakreactie op de: 'Concept-Voorontwerp-Omgevingsvisie en –verordening', uiteraard voor zover aan bepaalde inspraakreacties niet alsnog tegemoet is gekomen;
15. Al eerder is door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. aan uw gemeenteraad zowel een inspraakreactie op de: 'Contour-REP', de: 'Propositie' en ook het: 'Rv Duurzame opwek energie' gegeven, evenals al eerder op de: 'RES Regio Utrecht';
16. Eerst zal een algemene reactie op het: 'Rv zienswijze Zeist POVI/POVER' worden gegeven, waarna nog op diverse meer thematische onderdelen van de zienswijze zal worden gereageerd;

Algemeen

17. In haar zienswijze op de: 'POVI/POVER' borduurt de gemeente (dus) (overigens logischerwijs) voort op de eerder door de gemeenteraad vastgestelde 'Propositie'. Daarbij wordt dan naar de provincie aangegeven dat deze: 'Propositie' op interactieve wijze tot stand is gekomen, dus op basis van participatie vanuit de samenleving. Zoals ook al in de reactie van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. op die: 'Propositie' aangegeven, deelt zij die mening niet. Ten eerste is in de verkennende fase van die: 'Propositie' dan weliswaar een zeer beperkt aantal 'stakeholders' betrokken, die dan in 20 minuten per gepresenteerd 'scenario' (in totaal 3) hun visie konden geven, maar daar hield het dus wel mee op. Naast dus de mogelijkheid om nog tijdens de

raadsbehandeling in ongeveer welgeteld 1 minuut op het betreffende voorstel te kunnen reageren;

18. Als we dan de: 'Zienswijze Zeist POVI/POVER' bezien wordt daarbij dan enerzijds gesteld dat wat betreft de aan de orde gestelde thema's de: 'Propositie' en de: 'POVI/POVER' een grote overeenkomstig vertonen, met in beide geval veel (speel)ruimte om later tot een nadere invulling te komen, anderzijds wordt geconstateerd dat die (speel)ruimte vaak zodanig groot is, zoals die m.b.t. het Kromme Rijngebied, om maar een gebied te noemen, dat het niet alleen onduidelijk is welke keuzen nu waar worden gemaakt, maar met name ook hoe dan bepaalde afwegingen worden gemaakt, althans zo interpreteert de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. hetgeen in die zin in de 'Zienswijze gemeente Zeist POVI/POVER' naar voren wordt gebracht;
19. Natuurlijk de provincie Utrecht is een fantastische en ook een van de mooiste provincies (en volgens de VCN zelfs een van de mooiste provincies van Nederland), evenals wordt in de: 'POVI/POVER' aan de zogenaamde 'Utrechtse Kwaliteiten (of wellicht beter waarden)' in die zin ook een belangrijke betekenis toegekend, maar als we dan alle (thematische) opgaven bezien waaraan de provincie Utrecht in de: 'POVI/POVER' tegemoet wenst te komen, zoals die met o.a. wonen en werken (en bijbehorende opgaven t.a.v. het groen), naast dus die t.a.v. het opwekken van duurzame energie en ook de klimaatadaptie, dan is het dus maar de grote vraag of al die ontwikkelingen ook zodanig kunnen worden 'geaccommodeerd', zonder dat daardoor d(i)e: 'Utrechtse Kwaliteiten' en dan in het bijzonder die t.a.v. de: 'Utrechtse Landschappen' in het geding komen;
20. Ook al aangezien de kwaliteiten van die: 'Utrechtse Landschappen' dus o.i. toch al sterk onder druk staan, zowel overigens door de almaar verdergaande verstedelijking, als de druk van de infra (denk o.a. aan verbreding A-27) en andere infra (zoals dus nieuwe (H)OV-lijnen en snelweginfrastructuur)¹, evenals ook de landbouw, komt men dan ook in de: 'Plan-MER' tot de conclusie dat naar alle waarschijnlijkheid, dat ook gezien de vele onderzekerheden, dat dus onder vanwege de keuze voor een 'Regionale programmering' van de woningbouw, werkgelegenheid (en ook het bijbehorende groen), evenals ook de opgave voor het opwekken van duurzame energie, die 'Utrechtse Landschappen' in kwaliteit in de toekomst (nog verder) achteruit zullen gaan (zie dus ook onderstaande tabel uit de 'Plan-MER', pag. 59):

Thema	Indicator	Huidig	Autonoom	Invloed omgevingsvisie (per saldo)
Levend landschap, erfgoed en cultuur	Utrechtse landschappen	Neutraal	Negatief	
	Cultuurhistorie	Neutraal	Neutraal	
	Archeologie	Neutraal	Neutraal	
	Aardkundige waarden	Neutraal	Neutraal	

21. De kernvraag is dus of we dus alle groei zoals deze kennelijk wordt beoogt, dus zowel die van de bevolkingsgroei (met dus ook grote aantallen woningen), de werkgelegenheid, hetgeen dus ook weer tot een nog grotere druk op het wegennet/OV en ook het nog meer opwekken van duurzame energie leidt, wel zouden moeten willen.

¹ Zie hierbij dus o.a. de vele maatregelen in het kader van 'Verder' en ook 'U-NED'.

Duidelijk zal zijn, dat ook gezien het verlies aan waarden die ongetwijfeld met bepaalde (ruimtelijke) ontwikkelingen gepaard zullen gaan, dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus in de zin voor een 'PAS op de plaats' is (zie in deze dus o.a. ook het advies van de Commissie Remkes: 'Niet alles kan (Commissie Remkes, 2020)');

22. Duidelijk zal zijn, dat ook gezien de eerdere reactie van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. op o.a. de 'Contour-REP' (en ook de: 'Propositie'), dat de Stichting de mening is toegedaan dat we in de provincie Utrecht in die zin nu ook echt een (radicaal) andere 'koers' zouden moeten gaan varen, dus gewoon voor een echt duurzame ontwikkeling zouden moeten gaan kiezen, waarbij dus (inderdaad) (op basis van de zogenaamde 'lagenbenadering') aan 'intrinsieke waarden' als die van de bodem, het water, de natuur, het landschap en de cultuurhistorie ook echt die (omgevings)waarde zou moeten worden toegekend die deze waarden toekomen, naast dus (eveneens) de waarde als (ons) 'natuurlijk kapitaal'/groene goud.

Juist ook aangezien in die zin in de 'POVI/POVER' thans in die zin een echt helder: 'Toetsingskader/Afwegingskader m.b.t. ruimtelijke kwaliteit/omgevingswaarden' ontbreekt (zie in deze dus ook o.a. de reacties van de PARK en de PCL), vreest de Stichting in die zin voor de toekomst van het mooie landschap/de natuur zoals deze binnen de provincie Utrecht thans gelukkig (nog steeds) aanwezig is;

23. In haar reactie op de 'POVI/POVER' zal de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er dan ook (nogmaals) voor pleiten binnen de provincie Utrecht (als eerste provincie in Nederland en ook in de wereld) ook echt duurzame ontwikkeling centraal te stellen, dat dus op basis van de grenzen die de aarde (lees: de natuur en ook het landschap) daaraan stelt en daarbij dan het model van de zogenaamde 'Doughnut economics (naar Kate Raworth, 2016)' te omarmen, net als dat overigens recent door Amsterdam is gedaan (zie ook onderstaande figuur 'Donuth economics');

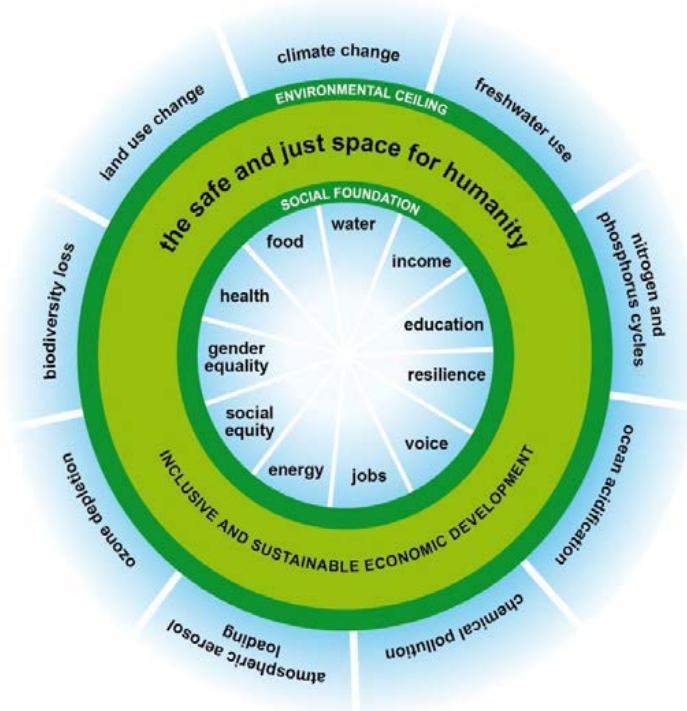

Fig.: 'Doughnut economics (naar 'Kate Raworht, 2016)'

24. Daarnaast zal de Stichting er (dus) voor pleiten, dat dus teneinde aan toekomstige ontwikkeling ook een echt duurzame grondslag te kunnen geven, om alsnog in de hoofdstukindeling van de 'POVI/POVER' de zogenaamde 'lagenbenadering' door te voeren. Dus eerst de 'Utrechtse kwaliteiten/(omgevings)waarden' te duiden, dus de

waarden van natuur (inclusief bodem, water, etc.) en landschap/cultuurhistorie, dat dus als basis(omgevings)waarden die een adequate bescherming behoeven, inclusief de milieukwaliteitseisen die daaraan kunnen worden gesteld, ook in de stad, dan de grote transitieopgaven waar we met zijn allen voorstaan, zoals die m.b.t. de biodiversiteit, het klimaat, maar ook die met betrekking tot een duurzaam vervoer en een duurzame/circulaire economie, uiteindelijk uitmondend in 'vitale/dynamische en groene dorpen en steden' en een 'vitaal groen platteland (inclusief een natuurinclusieve, streekgebonden en circulaire landbouw) (vergelijk overigens ook de opbouw van de thans nog vigerende 'Provinciale Structuurvisie en –Verordening (Herijking 2016)' en in zekere zin dus ook de: 'Propositie').

Juist een dergelijke opbouw van zowel de 'POVI' als de 'POVER' kan ook echt vanaf het begin met de binnen de provincie Utrecht aanwezige waardevolle 'Omgevingswaarden' nadrukkelijk rekening worden gehouden, zoals dus de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, evenals ook de bij bepaalde gebiedstypen behorende milieukwaliteiten (vergelijk dus o.a. ook het principe van 'natuur- en landschapsinclusief ontwerpen')²;

25. Ook ter 'evaluatie en monitoring' van eventuele toekomstige ontwikkelingen het zogenaamde 'Rad van de leefomgeving' (vergelijk ook de: 'Plan-MER POVI') als 'toetsingsinstrument' moeten worden ingezet (vergelijk in deze ook de diverse: 'Staat-en van Utrecht' en ook diverse 'Duurzaamheidsindexen' zoals de GDI), evenals zo nog mogelijk ook als 'Beoordelingskader' voor de huidige 'Plan-MER', met daarbij dus wel de aantekening dat bij toekomstige ontwikkelingen dus ook echt de grenzen die het 'Planet-deel' van duurzame ontwikkeling daaraan stelt worden gerespecteerd (zie voor een impressie ook onderstaande fig.: 'Rad van de Leefomgeving')

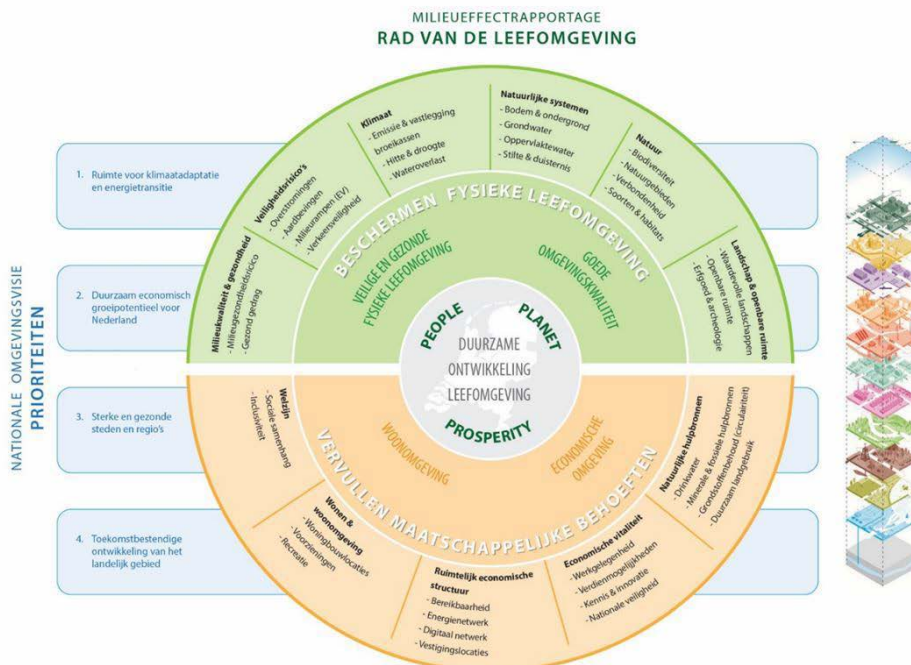

Fig.: Rad voor de leefomgeving

² Zie wat betreft de voor bepaalde gebiedstypen gewenst geachte 'milieukwaliteiten' overigens met name ook de 'Leidraad duurzame gebiedsontwikkeling – Vernieuwd instrumentarium leefbaarheid/duurzaamheid in ruimtelijke plannen (Provincie Utrecht, 2015)', inclusief bijbehorende web-table/Tygron.

26. Voor zover dus in de: 'POVI/POVER' in die zin duidelijke integrale afwegingskaders ontbreken, behalve dan een aantal toch meer globale en ook meer sectoraal gerichte 'instructieregels', die ook nog eens zoals dus ook de gemeente in haar: 'Zienswijze Zeist POVI/POVER' constateert tegenstrijdig met elkaar kunnen zijn, is feitelijk dus een duurzame ontwikkeling van de provincie op geen enkele wijze geborgd;
27. Tenslotte in algemene zin nog een enkele opmerking over de 'Regionale programmering'. Door daarvoor te kiezen en dus feitelijk de keuzen alwaar dan gebouwd gaat worden, etc., voor zover men die keuze dus wenst maken, aan de Regio over te laten, want daar komt het dus wel op neer, tenminste als men aan bepaalde voorwaarden voldoet (zie in deze dus ook het reeds eerder door PS vastgestelde: 'Kader Regionale Programmering' en ook bepaalde in die zin van toepassing zijnde 'instructieregels' uit de 'POVER'), dan valt daar dus allereerst door derden dus niet tot nauwelijks nog enige invloed uit te oefenen, ook al aangezien participatie op dat regionale niveau tot op heden volledig ontbreekt, behalve dan door kort je visie in die zin binnen diverse afzonderlijke gemeenteraden naar voren te brengen. Daarnaast is het dus zo dat door voor een 'regionale programmering' te kiezen het thans dus op het niveau van de provincie als geheel niet mogelijk is, zoals ook uit de 'Plan-MER' naar voren komt, de effecten die een dergelijke regionale ontwikkeling met zich zal brengen op (kwetsbare) (omgevings)waarden in te schatten. In de: 'Plan-MER' wordt dan in die zin weliswaar aangegeven dat naar alle waarschijnlijk daarvoor later alsnog een 'Plan-MER of MER' dient te worden opgesteld, maar dan is er dus wel kans als je dat per regio doet dat dus het 'overall plaatje' (letterlijk) achter de horizon verdwijnt, terwijl het bij de 'POVI/POVER' wel om de ontwikkelingen binnen de provincie Utrecht als geheel gaat³;
28. Juist om tot een zorgvuldige afweging te kunnen komen, niet alleen ten aanzien van woningbouwplannen, werkgelegenheidsplannen, inclusief bijbehorende opgave t.a.v. het groen (zie in deze dus o.a. het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap'), maar ook t.a.v. het opwekken van duurzame energie, is o.i. dus juist een bepaalde en ook democratisch gelegitimeerde regie (en afweging) op een hoger schaalniveau noodzakelijk, dat uiteraard inclusief een daarbij behorende participatie, dus zowel op het niveau van rijk als de provincie, ook daarbij uiteraard zorgvuldig rekening houdend met aanwezige (en potentiële) waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. Dat dus om ook op dat niveau tot zorgvuldige keuzen te kunnen komen, inclusief dus ook bijbehorende heldere 'toetsingskaders' (zie wat betreft het komen tot zorgvuldige keuzen voor het opwekken van duurzame energie dus o.a. ook de publicatie: 'Natuur en Landschap in de RES – Bouwstenen voor een natuur- en landschapsinclusief energietransitie (Natuur en Milieu Federaties, 2020)');

Themagerichte reactie

Huis ter Heide-West en Huis ter Heide-Zuid

29. Eerlijk gezegd is het aan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. toch niet geheel duidelijk waar de gemeente op duidt als zij aangeeft dat beide gebieden van Huis ter Heide-West en ook Huis ter Heide Zuid nu als 'Stedelijk gebied' zijn aangegeven, dat wat betreft 'Huis ter Heide-West dus in het kader van het programma Hart van de Heuvelrug' (zie in deze dus ook de: 'Clusterovereenkomst Zeist III'), want dat was toch ook het geval in de:

³ Natuurlijk is het aan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat in de voorliggende: 'POVI/POVER' aan de Regio's een belangrijke betekenis wordt toegekend (zie in deze dus ook de 'POVI/POVER', Hoofdstuk 5: 'Gebieden'), maar voor zover dan voor een gebiedsgerichte uitwerking wordt gekozen, zullen daarvoor de 'integrale afwegingskaders' dus wel duidelijk moeten zijn en dus ook welke waarden men (specifiek) wil beschermen of ontwikkelen.

'PRS/PRV (Herijking 2016)', tenzij de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus de bij betreffende planvormen behorende kaarten m.b.t. het 'Stedelijk gebied' dus verkeerd interpreteert;

30. Dat voorts de kaart waarop dan 'oude bosgroeiplaatsen' (dus 'bosgroeiplaatsen waar dan reeds minimaal 150 jaar bos aanwezig is') staan niet altijd even correct is, heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. met name ook bij de herinrichting zoals deze voor het Sportpark Dijnselburg voorligt kunnen constateren, dat ook op basis van historisch onderzoek (zie o.a. www.topotijdreis.nl), maar dat is voor haar geen reden dan zomaar een groot aantal locaties van de kaart te halen, dat dus zonder dat daarnaar eerst een zeer uitvoerig nader onderzoek heeft plaatsgevonden. Juist 'oude bosgroeikernen' en ook 'oude bosgroeiplaatsen' moeten mede vanwege hun bijzonder bodemontwikkeling van bijzondere waarde worden geacht en het is o.a. dus van belang daarmee bij afwegingen meteen vanaf het begin rekening mee te houden, hetgeen dus helaas bij o.a. het Kerckebosch niet is gedaan en ook niet bij de ontwikkelingen rondom het Stationsgebied Zeist en waarbij meer dan 150 jaar oude bomen zijn gekapt;
31. Overigens is met name het terrein van de Vliegbasis wel op de kaart: 'Recreëren' is aangewezen als 'bovenregionaal recreatieterrein', waar de Stichting Milieuzorg dus haar grote bedenkingen tegen heeft, dat juist aangezien dit een wat betreft de natuur meest waardevolle natuurterreinen van de provincie Utrecht, met dus o.a. grote populatie veldleeuweriken, maar daarnaast ook grauwe klauwieren, nachtszwaluwen, die allen zeer gevoelig voor recreatie zijn;

Regionale programmering woningbouw

32. Hiervoor is met name onder het hoofdje: 'Algemeen' reeds in algemene zin bij de 'Regionale programmering' van de woningbouw, werkgelegenheid (en bijkomende opgave van het groen) stilgestaan, maar dan vanuit een (iets) ander perspectief dan hoe de gemeente in haar 'Zienswijze Zeist POVI/POVER' daar tegenaan kijkt, tenminste als de Stichting Milieuzorg hetgeen daarbij wordt gesteld op de juiste wijze interpreteert. Door immers nu in het kader van de 'POVI/POVER' geen specifieke locaties aan te wijzen, dat dus op basis van binnen de provincie Utrecht aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, maar dat uiteindelijk dus grotendeels aan de Regio's over te laten, laat de provincie o.i. daarbij dus wel heel veel (en o.i. dus veel te veel) ruimte aan juist die Regio's (en dus de daarin deelnemende gemeente), waarbij het dan dus nog maar de grote vraag is hoe zij daar een nadere invulling aan gaan geven⁴.

Natuurlijk worden aan toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de: 'POVI/POVER' bepaalde kaders worden gesteld, evenals ook het dus op 30 september j.l. vastgestelde: 'Kader Regionale programmering', waaronder dus een bepaalde 'voorkeursvolgorde', namelijk eerst zoveel mogelijk in het binnenstedelijke gebied bij knooppunten, daarna in overig stedelijk gebied én dan nog nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig OV en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors (zie in deze dus met ook name ook de 'POVI', Hoofdstuk 4.4: 'Vitale dorpen en steden', pag. 85), maar aangezien dienaangaande, zoals ook onder het hoofdje 'Algemeen' reeds aangegeven, o.i. toch de (dringend gewenste) echte 'integrale afwegingskaders' ontbreken, blijft het vooralsnog onduidelijk was de effecten op aanwezige (omgevings)waarden van die 'Regionale programmering' zullen zijn en

⁴ Overigens zijn wel op de 'Visiekaart' bepaalde zoekgebieden voor grootschalige ontwikkelingen aangegeven, naast dus ook de zogenaamde 'Knooppunten' (zie in deze dus ook de 'POVI', kaart op pag. 38-39).

- daarmede dus op waarden die voor de provincie Utrecht (en ook Nederland als geheel) van belang moeten worden geacht;
33. Dat de Stichting dan zeer kritisch is t.a.v. de opgave die de provincie samen met de regio's zich stelt t.a.v. wonen (en ook werken) (zie in deze dus ook de 'POVI', Hoofdstuk 4.4: 'Vitale dorpen en steden', de tabel op pag. 85), zal uit het bovenstaande ook duidelijk zijn, gezien de gevolgen die dat voor de 'Utrechtse Kwaliteiten' en dan in het bijzonder de: 'Utrechtse Landschappen' met zich mee brengt. Meer in het bijzonder geldt dat dus ook voor de gemeente Zeist zelf die zichzelf dus een 'opgave' oplegt die ver uitgaat boven haar eigen behoefte, dus ook een relatief grote regionale opgave (zie in deze dus o.a. het 'Woningmarktonderzoek Zeist (Companen, 2020)')⁵, dat terwijl Zeist dus wel in het als zodanig in landschappelijk en ecologisch opzicht (meest) kwetsbare deel van de provincie Utrecht is gelegen;
34. En alhoewel daar in de 'Zienswijze Zeist POVI/POVER' zelf dan niet specifiek aan wordt gerefereerd, zoals ook al ten tijde van de raadsbehandeling van de: 'Contour-REP' en ook de: 'Propositie' aangegeven, is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus eveneens zeer kritisch t.a.v. de ontwikkeling van een geheel nieuwe kern 'Rijnwijk' bij het Stationsgebied Driebergen-Zeist dat ongetwijfeld ten koste aldaar aanwezige hoge waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie zal gaan;
35. Hoe dan ook zal in de reactie van de gemeente Zeist nog eens kunnen worden benadrukt dat zij voor zover er dus toch gaat worden gebouwd, zij sowieso voor 'natuur- en landschapinclusief ontwerpen en ook bouwen' is (zie in deze dus ook de: 'Brede Milieuvisie' en ook de: 'Propositie');

Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar

36. Inderdaad is de provincie Utrecht m.b.t. wat betref het verder vergroten van de bereikbaarheid in de POVI/POVER' voorzichtig, zij het dat zij in die zin dus wel aan het zogenaamde 'Wiel met de spaken' refereert (zie in deze dus ook de: 'POVI', hoofdstuk 4.5.3: 'Optimalisatie van netwerken wegen, OV en fiets' en dan de fig. op pag. 98), maar laat zij kennelijk eveneens in die zin een verdere uitwerking aan de Regio over;
37. Nu is ook de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. op zich voor een schaa sprong van het OV en ook de fiets (inclusief snelfiesroutes), dat met name ook om meer duurzame vormen van vervoer te stimuleren, maar óók daarbij zal dus wel nadrukkelijk met aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie rekening moeten worden gehouden, net als overigens de vervoerswaarden van geplande nieuwe (H)OV-systemen en ook de effecten van de ketenbereikbaarheid in het algemeen;
38. In ieder geval is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er positief over dat als men dan het (H)OV tussen Zeist en het USP zou willen verbeteren, dat o.i. overigens al vergaand is geoptimaliseerd, evenals met het verbreden van de Utrechtseweg tussen de Dreef en het Jordan nog verder zal worden geoptimaliseerd, dat Zeist (en kennelijk ook de gemeente De Bilt) dan gaat voor een verbinding langs de Utrechtseweg en de Universiteitsweg, dat ook om Oostbroek en ook de aldaar voorkomend faunapassage 'De Wildsche Hoek' te kunnen sparen. Overigens is het de Stichting toch niet geheel duidelijk waar de gemeente dan op duidt als zij het wat betreft het HOV tussen Zeist en het USP over het '*paseren van de snelfietsroute Zeist*' heeft, tenzij het daarbij om het verbeteren/optimaliseren van de bestaande fietsroute ter hoogte van de Bisschopsweg heeft;

⁵ Overigens kent de gemeente Zeist wat betreft mogelijke bouwlocaties nog aanzienlijke mogelijkheden, zij het dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus kritisch blijft t.a.v. van met name de locatie op het (voormalige) Vliegbasis vanwege de hoge daarmede in het geding zijnde waarden van natuur.

Intrinsieke waarden van bodem, water, natuur, landschap en dan in het bijzonder keuzen t.a.v. toekomst KR-gebied/ Utrechtse Heuvelrug

39. Mooi dus dat de gemeente in haar reactie ook de bijzondere aandacht vraagt voor de intrinsieke waarden van de bodem, het (kwel)water), het groen, de natuur en het landschap, hetgeen de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus zoals ook hiervoor onder het hoofdje 'Algemeen' reeds aangegeven dus van harte ondersteund. Maar het zou o.i. dus nog mooier zij als de gemeente daar zelf dus ook bepaalde conclusies aan verbindt;
40. Meer in het bijzonder kennen de gemeenten aan de oostzijde van Utrecht dus hele bijzondere landschappelijke en ook ecologische waarden, zoals dus die van het Rivierengebied, maar ook de Utrechtse Heuvelrug. Alhoewel daar in de 'POVI/POVER' wel een bepaalde aandacht wordt gegeven, zou de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er voor willen pleiten aan gegeven landschappen alsnog een bijzondere bescherming te geven, bijvoorbeeld door alsnog zowel de Heuvelrug, als het Kromme Rijnlandschap aan te wijzen als 'Bijzonder Provinciaal Landschap' (vergelijk in deze ook de 'Omgevingsvisie Provincie Noord-Holland'). En alhoewel in de 'POVI/POVER' n.a.v. o.a. een dienaangaande ingebrachte reactie op het: 'Concept-Voorontwerp-Omgevingsvisie en –verordening' nu ook een bepaalde passage is opgenomen over het 'Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht' (zie in deze dus ook de 'POVI', de betreffende passage op pag. 103), zou het toch mooi zijn als de provincie zich ook echt volledig achter dit initiatief zou scharen, ook gezien de schat aan aardkundige waarden die de Heuvelrug, t' Gooi en de Vecht in zich bergt;
41. Gezien het voorgaande zal het duidelijk dat de Stichting Milieuzorg Zeist zich van harte achter de keuze van de gemeente schaaft om in het Kromme Rijngebied dus niet langer in te zetten op 'productielandbouw', maar veeleer de omvorming/transitie naar een natuurinclusieve en streekgebonden (bij voorkeur) biologische landbouw, al dan niet gecombineerd met een duurzame opwekking van energie, dat uiteraard passend binnen de schaal van het landschap en dus nadrukkelijk rekening houdend met aldaar aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie (zie in deze dus ook de eerder reactie van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o.. op het 'RV duurzame opwek energie'). Juist Kromme Rijngebied gebied met zijn vele aanwezige gradiënten, waaronder ook kwelnatuur, leent zich bij uitstek om hier ook wat betreft de natuur/biodiversiteit een grote kwaliteitsimpuls te geven, waarbij dan de nieuwe: 'Biodiversteitsvisie' van de gemeente Zeist als een belangrijke beleidsdocument kan worden gezien;

Conclusie

42. De zienswijze van de gemeente Zeist bevat een aantal punten die de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zondermeer aanspreken, zoals het aan de orde stellen van de 'intrinsieke waarden' van de bodem, het water, de natuur/biodiversiteit, evenals het geven van een algemene ecologische kwaliteitsimpuls aan (met name) het Kromme Rijngebied. Daarnaast stelt de gemeente in haar zienswijze ook een aantal o.i. belangrijke zaken aan de orde, zoals de mogelijke eventuele gevolgen van een 'regionale programmering', zij het dat de gemeente daarbij dan o.i. toch net iets andere accent legt dan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o.;
43. In ieder geval blijft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. kritisch over de bouwopgave die de Provincie Utrecht zichzelf stelt. Via de voorgenomen 'Regionale programmering' komt die opgave dan als vanzelf bij de Regio's en in het bijzonder ook de Regio Utrecht terecht, dat dan zonder dat er o.i. van een zorgvuldig 'integraal afwegingskader' sprake is. Gezien de 'Zienswijze Zeist POVI/POVER' is de gemeente kennelijk niet van plan bij die 'opgave' bepaalde kritische kanttekeningen te plaatsen, hetgeen o.i. gezien de

- ‘Utrechtse kwaliteiten’ en in het bijzonder de waarden van de ‘Utrechtse Landschappen’ die daarmee in het geding zijn wel voor de hand had gelegen (zie in deze dus ook de in die zin getrokken conclusie in ‘Plan-MER’ en meer in het bijzonder natuurlijk ook de keuze die de gemeente Zeist in die zin nota bene in haar eigen ‘Structuurvisie – Zeist schrijf je met een Q’ heeft gemaakt, dus de keuze van kwaliteit boven kwantiteit);
44. Meer in het bijzonder blijft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus kritische kanttekeningen plaatsen bij de ontwikkeling van de nieuwe kern ‘Rijnwijk’ ter hoogte van het Stationsgebied Driebergen-Zeist’ (zie in deze dus ook de: POVI’, de Visiekaart, pag. 38-39), ook al wordt (ook) daaraan in de: ‘Zienswijze Zeist POVI/POVER’ dan niet specifiek gerefereerd;
45. Meer in het algemeen blijft het voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de vraag waarom de gemeente in haar ‘Zienswijze Zeist POVI/POVER’ gezien de inmiddels door de gemeenteraad vastgestelde ‘Propositie’ dan ook niet echt volledig inzet op ‘duurzaam, duurzaam, duurzaam’, ook al verstaat zij ook daar dan weer mogelijk toch iets anders onder dan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o.;
46. In ieder geval kunt zich hopelijk op basis van bovenstaande bijdrage van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. in positieve zin laten inspireren om de zienswijze van de gemeente in de richting van de provincie Utrecht in een o.i. toch nog net iets meer duurzame richting te laten bijstellen, waar de binnen de gemeente en dus ook provincie aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie en dus daarmee ook de mens u dankbaar voor zullen zijn (zie in deze dus overigens ook de uitkomsten van de enquête zoals deze door de provincie t.b.v. de: ‘POVI/POVER’ is gehouden en waarbij aan natuur (63.8%) en duurzaamheid (35.1%) de belangrijkste betekenis werd toegekend);
- Patrick Greeven (Stichting Milieuzorg Zeist e.o.)*